

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO PROJEKTU ZMIANY MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO TERENU
POŁOZONEGO W OBRĘBIE WSI GŁUCHOWICE
(MPZP GŁUCHOWICE)**

**opracowanie:
mgr inż. Tomasz Dryjański**

Wrocław, luty 2014 r. - październik 2014 r.

Spis treści

I.	WSTĘP	str. 2
1.	Podstawa prawna opracowania	str. 2
2.	Cel opracowania	str. 2
3.	Powiązania projektu planu z innymi dokumentami	str. 3
II.	ZAKRES OPRACOWANIA, WYKORZYSTANE MATERIAŁY, METODY SPORZĄDZENIA PROGNOZY	str. 3
III.	ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA	str. 5
1.	Charakterystyka stanu i funkcjonowania środowiska	str. 5
1.1.	Lokalizacja terenu	str. 5
1.2.	Położenie fizyczno-geograficzne i geomorfologia terenu	str. 5
1.3.	Warunki klimatyczne	str. 5
1.4.	Hydrografia terenu	str. 6
1.5.	Szata roślinna i świat zwierzęcy	str. 6
2.	Degradacja środowiska	str. 7
2.1.	Emisja hałasu	str. 7
2.2.	Zanieczyszczenie środowiska wodnego, gruntu oraz warstwy glebowej	str. 7
2.3.	Zanieczyszczenie powietrza	str. 8
3.	Uwarunkowania ekologiczne	str. 9
3.1.	Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym oddziaływaniem	str. 9
3.2.	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji założeń projektu planu	str. 9
3.3.	Istniejące problemy ochrony środowiska w odniesieniu do obszarów i obiektów szczególnie cennych przyrodniczo, w tym chronionych na podstawie <i>ustawy o ochronie przyrody</i>	str. 10
3.4.	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	str. 10
3.5.	Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	str. 12
IV.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI ZAŁOŻEŃ PROJEKTU PLANU NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA	str. 13
V.	METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU	str. 22
VI.	ROZWIĄZANIA MAJĄC NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OBSZARU NATURA 2000	str. 23
VII.	STRESZCZENIE	str. 25

I. WSTĘP

1. Podstawa prawna opracowania

o prognozy oddziaływania na środowisko

Niniejsza prognoza została wykonana w związku z wymogiem art. 46 pkt 1 oraz art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.). Prognozę opracowano na podstawie analizy projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego położonego w obrębie wsi Głuchowice (MPZP GŁUCHOWICE), założeń ochrony środowiska, informacji o istniejącym i projektowanym sposobie zagospodarowania terenu, analizy opracowania ekofizjograficznego.

o projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – jako dokumentu, do którego opracowano niniejszą prognozę.

Projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie wsi Głuchowice (MPZP GŁUCHOWICE), sporządzony został na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2012r., poz. 647 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz.U. Nr 164, poz. 1587).

2. Cel opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko winna wykazać niekorzystne zmiany w środowisku które mogą nastąpić w wyniku rozwoju terenów zurbanizowanych, przeanalizować zastosowane w planie regulacje w zakresie stosowania właściwych rozwiązań w szczególności dotyczących problematyki odprowadzania ścieków i zagospodarowania odpadów, emisji hałasu i zanieczyszczeń. Celem prognozy jest przeanalizowanie skali spodziewanych zagrożeń i uciążliwości dla środowiska, wpływu na krajobraz naturalny i kulturowy oraz poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego.

3. Powiązania projektu planu z innymi dokumentami.

Przyjęte w projekcie zmiany planu funkcje odpowiadają zapisanemu w zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Miłkowice wprowadzonej przez Radę Gminy Miłkowice uchwałą Nr XLIV/259/2014 z dnia 10 stycznia 2014r., przeznaczeniu poszczególnych terenów.

Projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie wsi Głuchowice (MPZP GŁUCHOWICE) dotyczy obszaru, na którym funkcjonuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębach wsi Dobrzejów, Głuchowice, Kochlice i Rzeszotary, wprowadzony uchwałą nr XXX/153/2008 Rady Gminy w Miłkowicach z dnia 26 września 2008r. W stosunku do planu obecnie funkcjonującego, projekt dotyczy niewielkich korekt w zakresie: poszerzenia terenów budowlanych (o powierzchnię ok. 3500m²), lokalizacji boiska sportowego, dopuszczenia lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zmiany kategorii części dróg publicznych na drogi wewnętrzne. Ponadto projekt zmiany planu uwzględnia przebieg projektowanej drogi ekspresowej S-3.

II. ZAKRES OPRACOWANIA, WYKORZYSTANE MATERIAŁY, METODY SPORZĄDZENIA PROGNOZY

Prognozę oddziaływania na środowisko, sporządzoną do omawianego projektu zmiany planu, przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan informacji o środowisku przyrodniczym oraz przewidywanym zainwestowaniu i zagospodarowaniu terenu. Ustosunkowano się do ustaleń projektu zmiany planu, przyjętych w nim założeń ochrony środowiska oraz wskazano potencjalne zagrożenia dla środowiska.

Opracowanie prognozy poprzedziła wizja lokalna w terenie pozwalająca rozpoznać i ocenić cechy terenu, stopień jego degradacji, formę użytkowania terenów, stan środowiska oraz podatność na degradację. Aktualny stan środowiska oraz jego zasoby, ocenione zostały głównie na podstawie Opracowania ekofizjograficznego gminy Miłkowice oraz "Inwentaryzacji zasobów przyrodniczych gminy Miłkowice". Ocenę ewentualnych zagrożeń dla środowiska, jakie mogą wystąpić przy zagospodarowaniu terenu określonym w projekcie planu, oparto na podstawie danych z podobnych zamierzeń realizowanych w zbliżonych warunkach.

Prognozę sporządzono z uwzględnieniem informacji zawartych w:

- zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Miłkowice wprowadzonej przez Radę Gminy Miłkowice uchwałą Nr XLIV/259/2014 z dnia 10 stycznia 2014r.;
- Opracowaniu ekofizjograficznym dla gminy Miłkowice. Fizjo Geo;
- Inwentaryzacji zasobów przyrodniczych gminy Miłkowice. Fundacja Ekologiczna „Zielona Akcja”.
- Atlasie Śląska Dolnego i Opolskiego. Uniwersytet Wrocławski.

W trakcie sporządzania prognozy korzystano z następującej literatury:

- Cichocki Z. 2004. Problematyka ochrony przyrody w planowaniu miejscowym oraz wybrane zagadnienia dotyczące opracowań ekofizjograficznych i prognoz oddziaływania na środowisko. Oficyna Wydawnicza ZOIU, Wrocław.
- Korzeniak G. 1998. Prognozowanie skutków przyrodniczych planów zagospodarowania przestrzennego. Poradnik metodyczny. Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej (Oddział w Krakowie), Kraków.
- Sas – Bojarska Aleksandra. 2007. Przewidywanie zmian krajobrazowych w gospodarowaniu przestrzenią z wykorzystaniem ocen oddziaływania na środowisko na przykładzie transportu drogowego. Przedsiębiorstwo Prywatne WIB, Gdańsk.
- Kistowski M. Regionalny model zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska Polski a strategię rozwoju województw. Uniwersytet Gdański, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Gdańsk – Poznań. 45, 392, 2003. [w języku polskim].
- Kozłowski S. Przyszłość ekorozwoju. Wydawnictwo KUL. 197, 586, 2005.
- Borys T. (red.) Borys T. W stronę zrównoważonego rozwoju polskich gmin i powiatów. Zarządzanie Zrównoważonym rozwojem. Agenda 21 w Polsce – 10 lat po Rio. Wydawnictwo Ekonomia i Środowisko. Białystok. 40, 279, 2003.
- Marczewski, M. Maniakowski. Ptasie Ostoje, Carta Blanca Sp. z o.o. Grupa Wydawnicza PWN, 2010.

III. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA

Charakterystyka stanu i funkcjonowania środowiska

1.1. Lokalizacja terenu

Projekt zmiany planu zagospodarowania przestrzennego obejmuje obszar położony w obrębie Głuchowice położonym, w północnej części gminy Miłkowice.

1.2. Położenie fizyczno-geograficzne i geomorfologia terenu

Gmina Miłkowice według podziału Polski na jednostki fizyczno - geograficzne położona jest w makroregionie Nizina Śląsko – Łużycka. Obszar opracowania wchodzi w skład mezoregionów:

- Równina Legnicka (część północna i wschodnia gminy),
- Równina Chojnowska (część zachodnia i południowo – zachodnia gminy), w obrębie której położony jest obszar objęty planem miejscowym.

W obrębie Równy Legnickiej występują następujące jednostki geomorfologiczne:

- dolina Czarnej Wody z dopływami
- wysoczyzna poligenetyczna płaska
- terasa akumulacyjna 7 m.
- terasa akumulacyjna 17 m.
- obniżenia bezodpływowe.

Północna część gminy, w obrębie której znajduje się badany obszar objęty projektem zmiany planu, położona jest w obrębie wysoczyzny poligenetycznej płaskiej. Jest to forma erozyjno – akumulacyjna, powstała przez częściowe zerodowanie utworów ilastych trzeciorzędowych w okresie czwartorzędu i następnie przez akumulację osadów lodowcowych, przykrytych u schyłku plejstocenu przez osady wodno - lodowcowe. Na wysoczyźnie z uwagi na małe spadki i typ budowy geologicznej nie zachodzą procesy denudacji oraz ruchy masowe. Współczesnych śladów erozji w obrębie wysoczyzny nie stwierdzono.

1.3. Warunki klimatyczne

Teren gminy położony jest (wg podziału W. Okołowicza) w Regionie Sudeckim o przewadze wpływów oceanicznych i krainie 57 legnickiej. Średnia roczna temperatura wynosi tu około 8° C (śr. temperatura stycznia -1,8° C, lipca 17,5° C). Zima trwa 69 dni a lato 88 dni. Okres wegetacyjny trwa ok. 220 dni i więcej. Liczba dni pogodnych wynosi 55 a pochmurnych 115. Opad roczny 580 mm przy czym w okresie IV-IX wynosi on 60-65% sumy rocznej. Pokrywa śnieżna zalega 58

dni. W obrębie gminy występuje niewielkie zróżnicowanie klimatyczne. Obszary terasy zalewowej cechują się podwyższoną wilgotnością, nieco niższymi temperaturami oraz częstszymi mgłami w porównaniu z obszarem terasy wyższej. Podobne cechy mają zagłębienia bezodpływowe w obrębie terasy wyższej.

1.4. Hydrografia terenu

Przez teren gminy Miłkowice przepływają następujące ciekі: Czarna Woda, Brochotka, Lubiatówka, Skóra, Dłużeń. Główną oś hydrograficzną stanowi uchodząca do Kaczawy Czarna Woda. Rzeka ta zbiera wody z mniejszych dopływów oraz z szeregu bezimiennych cieków często o charakterze rowów, prowadzących wody okresowo w czasie roztopów oraz obfitych opadów (w związku z występowaniem przepuszczalnego podłoża). Powierzchnia rowów w gminie wynosi 135 ha, powierzchnia stawów i jezior wynosi 140 ha. Koryto Czarnej Wody przecina obszar opracowania w południowej części terenu gdzie w raz z cieków rowów tworzy wyraźnie ukształtowaną dolinę charakteryzującą się płytkim występowaniem wód gruntowych.

1.5. Szata roślinna i świat zwierzęcy

Na obszarze objętym opracowaniem, w terenach otwartych, występuje roślinność charakterystyczna dla otwartych terenów rolniczych, oraz nieużytków, w postaci mieszanki traw i ziół, krzewów. Świat zwierzęcy stanowią drobne gatunki śródpolne, głównie ptaki i gryzonie.

W północnej części obszaru badań istnieje kompleks leśny częściowo stanowiący cenne siedlisko grądu środkowoeuropejskiego. Siedlisko reprezentowane jest przez las dębowo-grabowy *Galio-Carpinetum*. Drzewostan lasów grądowych buduje zwykle grab, dąb lub lipa wąskolistna. Ponadto na obszarze objętym planem występują cenne przyrodniczo siedliska lasu łęgowego i nadrzecznych zarośli wierzbowych - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnetion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe), występujące w dolinach potoków. Na terenie gminy stwierdzono występowanie łągów olszowych *Circiaeo-Alnetum*. Buduje je głównie olsza czarna *Alnus glutinosa*, niekiedy z niewielką domieszką innych drzew liściastych.

Na obszarze opracowania stwierdzono występowanie Kukułki szerokolistnej (*Dactylorhiza majalis*) jako gatunku roślin objętych ochroną całkowitą. Ponadto występują następujące gatunki roślin objętych ochroną częściową: Bluszcz pospolity (*Hedera helix* L.), Kalina koralowa (*Viburnum opulus*), Konwalia majowa (*Convallaria majalis*), Kopytnik pospolity (*Asarum europaeum*). Na obszarze opracowania nie występują następujące gatunki grzybów objętych ochroną. Na obszarze wsi stwierdzono

występowanie ropuchy zielonej (*Bufo viridis*). Na obszarze gminy występują ponadto następujące gatunki zwierząt objętych ochroną: płazy: Ropucha szara (*Bufo bufo*), Rzekotka drzewna (*Hyla arborea*), Kumak nizinny (*Bombina Bombina*); gady: Jaszczurka zwinka (*Lacerta agilis*), Zaskroniec zwyczajny (*Natrix natrix*); ryby: Śliz (*Barbatula barbatula*), Żmija zygzakowata (*Vipera berus*); ptaki: Bielik (*Haliaeetus albicilla*), Bocian biały (*Ciconia ciconia*); ssaki: Karczownik ziemnowodny (*Arvicola terrestris*), Rzęsorek rzeczek (*Neomys fodiens*), Łasica (*Mustela nivalis*), nietoperze: Nocek (*Myotis sp.*), Karlik malutki (*Pipistrellus pipistrellus*), Karlik większy (*Pipistrellus nathusi*), Borowiec wielki (*Nyctalus, noctula*).

2. Degradacja środowiska

2.1. Emisja hałasu

Degradacja środowiska w zakresie emisji hałasu do środowiska, jest spowodowana przez ruch pojazdów samochodowych odbywający się głównie na drodze krajowej nr 3. Na terenie gminy Miłkowice poziom hałasu komunikacyjnego jest stosunkowo wysoki, co wynika z dużego nasilenia ruchu tranzytowego. W celu określenia uciążliwości i zagrożenia hałasem komunikacyjnym w roku 2006 wykonano pomiary natężenia hałasu komunikacyjnego. Były to pomiary krótkotrwałe o charakterze sondażowym, mające na celu zdefiniowanie skali problemu zagrożenia hałasem komunikacyjnym w stanie istniejącym. Klimat akustyczny kształtowany jest głównie przez ruch o dużym natężeniu pojazdów samochodowych zwłaszcza na drodze krajowej, gdzie w porze dziennej wyniósł 65 - 73 dB. Analiza uzyskanych wyników pomiaru, wykonanego wyłącznie w porze dziennej, pozwoliła na stwierdzenie, iż równoważny poziom natężenia dźwięku charakteryzującego hałas zewnętrzny wzdłuż drogi jest wyższy od dopuszczalnej wartości określonej w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*, tj. dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Wyniki, z uwagi na krótki okres pomiarów jednorazowych, określały orientacyjnie poziom hałasu komunikacyjnego. Dokładne sprecyzowanie poziomu hałasu wymaga dłuższych pomiarów, w tym również w porze nocnej.

2.2. Zanieczyszczenie środowiska wodnego, gruntu oraz warstwy glebowej

Głównym źródłem zagrożeń jakości wód powierzchniowych i wód gruntowych i gruntu jest przede wszystkim odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków komunalnych bezpośrednio do gruntu lub wód powierzchniowych oraz stosowanie nieuszczelnionych zbiorników na nieczystości. Na wpływ źródeł komunalnych świadczą przede wszystkim wysokie wskaźniki bakteriologiczne. Potencjalnym źródłem

zagrożeń dla środowiska gruntowo-wodnego są również tereny rolnicze. Do głównych obszarowych rodzajów zanieczyszczeń z terenów upraw rolnych należą azotany i fosforany pochodzące ze stosowania nawozów mineralnych i naturalnych, stosowanych w nadmiernych dawkach lub w niewłaściwy sposób oraz substancje toksyczne głównie metale ciężkie pochodzące z chemicznych środków ochrony roślin. Ponadto źródłem zanieczyszczeń są ścieki rolnicze w postaci gnojowicy, soków z przym kiszonkowych, zrzucane z gospodarstw domowych do rzek bezpośrednio lub za pośrednictwem sieci rowów.

2.3. Zanieczyszczenie powietrza

Do głównych źródeł emisji zanieczyszczeń występujących na obszarze opracowania, jest niska emisja zanieczyszczeń z lokalnych źródeł grzewczych i palenisk indywidualnych. Szczególnie uciążliwe dla środowiska pozostają paleniska indywidualne, które posiadają niskie emitory, a spala się w nich paliwa o złej jakości ze względu na ich niską cenę, co powoduje emisję o szkodliwej strukturze zanieczyszczeń. W procesie spalania paliw stałych powstają następujące rodzaje zanieczyszczeń, które dostają się do powietrza:

- pył powstający z popiołu zawartego w węglu,
- dwutlenek i trójtlenek siarki – powstający w wyniku spalania siarki zawartej w paliwie,
- tlenki azotu – tworzące się z azotu zawartego w paliwie jak i w powietrzu doprowadzonym do spalania,
- tlenek węgla – tworzący się w przypadku niepełnego spalania paliwa.

Zanieczyszczenie powietrza na terenie gminy wiąże się z emisją z Huty Legnica częściowo z Huty Głogów oraz w bardzo małym stopniu emisją z pochodzącą z ruchu komunikacyjnego. Ze względu na powszechne stosowanie systemów grzewczych, opartych na paliwach stałych (koks i węgiel), w sezonie zimowym na terenie gminy występuje zjawisko „niskiej emisji” zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Na terenie Legnicy znajduje się jedno poważne źródło emisji do atmosfery, które stanowi Huta Legnica. Obiekt znajduje się w południowej stronie miasta. Produkcja miedzi powoduje emisję przede wszystkim zanieczyszczeń do atmosfery: dwutlenku siarki, metali w mniejszym stopniu pyłów, dwutlenku azotu, metali ciężkich, węglowodorów. Huta Legnica jest zobowiązana do prowadzenia ciągłych pomiarów emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Zanieczyszczenia z terenów sąsiednich są okresowo przekazywane z Zagłębia Ostrawsko – Karwińskiego, oraz z rejonu Turoszowa. Zanieczyszczenia

powodują nieznaczny wzrost tła zanieczyszczeń zwłaszcza dwutlenku siarki i pyłów drobno dyspersyjnych.

3. Uwarunkowania ekologiczne

3.1. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym oddziaływaniem

Krajobraz naturalny obszaru opracowania należy zaliczyć do ekosystemu naturalnego (zbiorowiska wodne i szuwarowe w sąsiedztwie zbiorników wodnych, oraz zaroślowe) i ekosystemu antropogenicznego (zbiorowiska segetalne i synantropijne). Duże obszary zajmują tereny rolnicze. W północnej części obszaru opracowania występuje duży kompleks leśny. Na obszarze gminy dominuje siedlisko boru mieszanego świeżego (ok. 37%) oraz lasu mieszanego świeżego (ok. 29%). Niecałe 14% zajmuje siedlisko lasu świeżego. W granicach 6% – 7% powierzchni leśnej stanowią siedliska lasu wilgotnego oraz lasu łęgowego. Pod względem gatunkowym, dominuje sosna (ok. 67%), dąb (ok. 20%), uzupełniane brzozą, olchą oraz w mniejszym udziale: świerkiem, bukiem, jesionem, modrzewiem, wiązem, grabem, topolą i lipą.

Występujące na obszarze opracowania krajobrazy i zbiorowiska roślinne cechują się zróżnicowaną stabilnością oraz odpornością na degradację. Obszar o średniej stabilności obejmuje strefy występowania miejscowych zadrzewień. Niewielką stabilnością charakteryzują się zbiorowiska synantropijne pól. Najbardziej narażone na degradację są obszary już zurbanizowane. Obszar opracowania cechuje się średnim stopniem odporności na degradację charakterystycznym dla obszarów wiejskich, w których dominuje tkanka osadnicza. Krajobraz zurbanizowany związany jest z rozwijającą się zabudową mieszkaniową.

3.2 Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji założeń projektu planu

W omawianym projekcie planu zagospodarowania przestrzennego planuje się znikome zmiany w zagospodarowaniu, w zakresie rozwoju nowych terenów inwestycyjnych (ok. 3500m²), w stosunku do obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego. Pozostałe rozwiązania projektowe w obrębie istniejącej i projektowanej tkanki osiedla obejmują tereny budowlane, nie dotyczą nowych terenów przeznaczanych pod zabudowę. W rejonie obszarów objętych opracowaniem, nie stwierdza się dynamicznych zmian w środowisku na skutek obecnie prowadzonych inwestycji.

Brak realizacji założeń projektu planu, nie zmieni charakteru uciążliwości płynących z istniejącego i planowanego w obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego sposobu zagospodarowania, ponieważ utrzymują obecnie zapisane w planie funkcje terenów. Pewną uciążliwość może stanowić zniesienie zakazu lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków, co mogłoby być odczuwalne w przypadku ich stosowania na większym obszarze. Jednakże projekt zmiany planu zakłada docelowe odprowadzenie ścieków bytowych do systemu kanalizacji sanitarnej, a inne rozwiązania są rozwiązaniami tymczasowymi (do czasu rozbudowy sieci kanalizacyjnej).

3.3 Istniejące problemy ochrony środowiska w odniesieniu do obszarów i obiektów szczególnie cennych przyrodniczo, w tym chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Przedmiotowy teren nie wchodzi w skład obszarów cennych pod względem przyrodniczym. Nie jest położony w obrębie ani w sąsiedztwie terenów objętych ochroną lub projektowanych do objęcia ochroną prawną. Nie stwierdza się problemów ochrony środowiska, w odniesieniu do obszarów i obiektów szczególnie cennych przyrodniczo, w tym chronionych na podstawie *ustawy o ochronie przyrody*, w tym w szczególności obszarów Natura 2000.

W północnej części obszaru badań istnieje kompleks leśny częściowo stanowiący cenne siedlisko łąki środkowoeuropejskiego. Ponadto na obszarze objętym planem występują cenne przyrodniczo siedliska lasu łąkowego i nadrzecznych zarośli wierzbowych. Ustalenia projektu zmiany planu muszą uwzględniać trasę drogi ekspresowej S-3, przebiegającej poprzez tereny leśne w tym częściowo poprzez obszar siedliska łąki środkowoeuropejskiego, które w miejscu lokalizacji drogi zostanie bezpowrotnie zdegradowane na obszarze o powierzchni ok. 1,9 ha. Na terenie pasa drogowego las zostanie wycięty. Prognozuje się ujemne oddziaływanie drogi związane z emisją zanieczyszczeń oraz zmianami naturalnych warunków gruntowo - wodnych na pozostałą część siedliska, najbardziej odczuwalną w pasie obszaru leśnego bezpośrednio przylegającego do drogi ekspresowej, w obrębie którego może to być oddziaływanie znaczące. Należy jednak zauważyć, iż przebieg drogi został ustalony w dokumentach związanych z lokalizacją drogi ekspresowej, a projekt zmiany planu musi uwzględnić jej przebieg jako ponadlokalną inwestycję celu publicznego i nie istnieje możliwość wyznaczenia alternatywnego przebiegu trasy na etapie sporządzania planu zagospodarowania przestrzennego.

Droga ekspresowa spowoduje powstanie istotnej bariery dla migracji zwierząt oddziałując negatywnie na kompleks leśny wchodzący w skład korytarza ekologicznego "Odra Środkowa - 2". Rozwiązania technologiczne drogi ekspresowej winny uwzględniać realizację przepustów i przejść dla zwierząt, jednakże plan zagospodarowania przestrzennego nie może wprowadzić takiego obowiązku dla drogi ekspresowej realizowanej na mocy przepisów odrębnych.

Na podstawie opracowania "Inwentaryzacja zasobów przyrodniczych gminy Miłkowice", na terenie objętym projektem zmiany planu, stwierdzono występowanie stanowisk roślin chronionych. W rejonie terenu drogi ekspresowej, (na pograniczu terenu 1KDS i 3ZL), wskazano występowanie stanowiska Kukułki szerokolistnej (*Dactylorhiza majalis*) jako gatunku roślin objętych ochroną całkowitą. Realizacja drogi ekspresowej może stanowić zagrożenie dla ww. stanowiska.

Ponadto występują stanowiska gatunków roślin objętych ochroną częściową: Bluszcz pospolity (*Hedera helix* L.), Kalina koralowa (*Viburnum opulus*), Konwalia majowa (*Convallaria majalis*), Kopytnik pospolity (*Asarum europaeum*), które nie kolidują z planowanymi w projekcie zmiany planu terenami inwestycyjnymi.

3.4 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

- Dokumenty na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym.

Temat ochrony środowiska stanowi istotną część polityki Unii Europejskiej, obejmuje swym zakresem wszystkie dziedziny życia społeczno - gospodarczego oraz dotyczy działań o efektach długofalowych. Podstawowym dokumentem w zakresie ochrony środowiska ustanowionym przez Unię Europejską na lata 2001 – 2010 VI jest Program Działań Środowiskowych zatytułowany *Środowisko 2010: nasza przyszłość, nasz wybór*. Obszary priorytetowego działania obejmują zagadnienia dotyczące zmian klimatycznych, przyrody i bioróżnorodności, środowiska, zdrowia i jakości życia, zasobów naturalnych i odpadów. Cele programu opierają się na zapisach Traktatu z Maastricht, które zawierają główne zasady polityki w zakresie ochrony środowiska: zasada integrowania, „zanieczyszczający płaci”, usuwania zanieczyszczenia u źródła, zapobiegania, ochrony. Szczególną wagę przykładają się także do tematyki zmian klimatycznych, co wiąże się z wypełnianiem zobowiązań Unii Europejskiej związanych z ratyfikacją Protokołu z Kioto, czy Traktatu Akcesyjnego.

- Dokumenty na szczeblu krajowym.

Strategicznym celem polityki ekologicznej państwa sformułowanym w dokumencie „*Polityka ekologiczna Państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016*” jest

zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju oraz tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego, poprzez wzmocnienie systemu zarządzania ochroną środowiska, ochronę dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody, zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii, dalsza poprawa jakości środowiska oraz bezpieczeństwa ekologicznego, ochrona klimatu.

- Dokumenty na szczeblu wojewódzkim.

Celem polityki sformułowanej w dokumencie pn. „*Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020*” jest podnoszenie poziomu życia mieszkańców, poprawa konkurencyjności regionu z uwzględnieniem zachowania zasad zrównoważonego rozwoju. Dąży się do identyfikacji i likwidacji skutków zagrożeń dla zdrowia, życia, mienia i środowiska, inwentaryzacji dziedzictwa cywilizacyjnego regionu, budowy infrastruktury zapewniającej jego bezpieczeństwo.

Należy stwierdzić, że analizowany projekt zmiany planu zasadniczo realizuje zadania postawione przez dokumenty opracowane na wyższych szczeblach. Aspektem wpisującym się w globalną politykę zmierzania do obniżenia emisji dwutlenku węgla do atmosfery oraz przeciwdziałaniem zjawisku ocieplania się klimatu, są zapisy projektu planu dotyczące stosowania niskoemisyjnych, wysokosprawnych technologii stosowanych w systemach grzewczych budynków. Ponadto projekt zmiany planu przewiduje docelowo właściwe kierunki działań w zakresie zaopatrzenia w media w tym w szczególności regulacji gospodarki ściekami, co wpisuje się w ogólne zasady oszczędnego gospodarowania zasobami środowiska oraz likwidacji zanieczyszczeń.

3.5. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Obowiązek rozważania możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć wynika z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz. U. z 1999 r. Nr 96, poz. 1110) oraz z Ustawy Prawo Ochrony Środowiska. Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic państwa, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

Analizowany teren nie jest położony w obszarze przygranicznym, a realizacja zainwestowania nie powoduje konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji ma charakter lokalny, a ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało niewielki zasięg.

IV. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI ZAŁOŻEŃ PROJEKTU ZMIANY PLANU NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

1. Tereny zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, usługowej (MN, MN/U, UP, U, RM)

Oddziaływanie na środowisko: negatywne

1) POWIETRZE - wprowadzenie gazów, pyłów i zapachów oraz emisja hałasu

W terenach o dominującej zabudowie mieszkaniowej, źródło emisji zanieczyszczeń stanowią głównie systemy grzewcze budynków oraz obsługujący je ruch komunikacyjny. Prognozowane oddziaływanie zabudowy mieszkalnej jest stosunkowo nieznaczne i uzależnione w znacznej mierze od stosowanych technologii grzewczych. Uciążliwość w zakresie emisji zanieczyszczeń jest znacząca w przypadku istniejącej zabudowy, w dużej mierze obsługiwanej przez indywidualne kotłownie na opał stały (węgiel, koks). Powszechnie w paleniskach domowych spalane są śmieci. Zjawisko to szczególnie odczuwalne będzie w sezonie grzewczym, kiedy to znacznie wzrasta zapotrzebowanie na energię cieplną. Nie wpłynie to znacząco na pogorszenie warunków aerosanitarnych, jednak niska emisja globalnie jest uciążliwa i powoduje pogorszenie jakości powietrza w rejonach o dużym zagęszczeniu zabudowy. W przypadku nowej zabudowy, problem ten będzie znacznie bardziej ograniczony, ze względu na współcześnie stosowane technologie, wysokosprawne i o ograniczonej emisji zanieczyszczeń, często oparte na paliwach ekologicznych (olej, gaz, biomasa, energia elektryczna). Coraz powszechniejsze stają się stosowanie kolektorów słonecznych i innych źródeł energii odnawialnej.

W terenach o funkcji usługowej, źródło emisji zanieczyszczeń stanowią systemy grzewcze budynków, obsługujący transport oraz ewentualnie procesy technologiczne. Prognozowane oddziaływanie jest trudne do przewidzenia i uzależnione od rodzaju prowadzonej działalności oraz systemów grzewczych budynków. W projekcie planu nie przewiduje się lokalizacji istotnych źródeł uciążliwości dla środowiska. Zapisy projektu przewidują między innymi:

- 1) inwestycje lokalizowane w granicach obszaru objętego zmianą planu, nie mogą powodować ponadnormatywnych uciążliwości w zakresie hałasu, wibracji, emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, promieniowania elektromagnetycznego oraz zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych;

- 2) uciążliwości związane z prowadzoną działalnością nie mogą przekraczać granic nieruchomości, do których inwestor posiada tytuł prawny;
- 3) w zakresie zaopatrzenia budynków w ciepło: ustala się obowiązek stosowania urządzeń grzewczych o wysokiej sprawności spalania i niskim stopniu emisji zanieczyszczeń.

Oddziaływanie na środowisko:

- *Oddziaływanie bezpośrednie krótkoterminowe* – na etapie procesów budowlanych (emisja zanieczyszczeń oraz hałasu pochodząca z maszyn i urządzeń budowlanych oraz transportu).
- *Oddziaływanie bezpośrednie długoterminowe* – emisja gazów i pyłów z kotłowni, uzależniona od stosowanych technologii grzewczych, odczuwalne głównie w okresie jesieni, ziemi i wczesnej wiosny.
- *Oddziaływanie bezpośrednie chwilowe:*
 - możliwa ograniczona emisja hałasu towarzysząca prowadzonej działalności usługowej i produkcyjnej,
 - emisja zanieczyszczeń oraz hałasu pochodząca terenów towarzyszącej komunikacji.
- *Oddziaływanie skumulowane stałe* – związane z występowaniem wielu źródeł uciążliwości, powodujące zwielokrotnienie zagrożeń oraz nakładanie się negatywnych zjawisk towarzyszących funkcjonowaniu terenów działalności gospodarczej.

2) POWIERZCHNIA ZIEMI, WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE - wykorzystanie zasobów środowiska, zanieczyszczenie gleby i gruntu, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków

W terenach inwestycyjnych w pewnym stopniu zdegradowane zostają naturalne walory przyrodnicze terenu - gleba, powierzchnia biologicznie czynna, w miejscach posadowienia budynków oraz terenach o utwardzonej nawierzchni. Utwardzenie powierzchni ziemi na dużych obszarach zaburza naturalny odpływ wód opadowych i wpływa negatywnie na równowagę warunków gruntowo – wodnych. Potencjalne nowe inwestycje stanowią źródło zagrożeń i nieuniknionych uciążliwości dla środowiska, wzrostu ogólnej ilości ścieków wymagających oczyszczenia oraz odpadów wymagających zagospodarowania. Jest to naturalne zjawisko towarzyszące funkcjonowaniu terenów zurbanizowanych.

Zagospodarowanie nowych terenów inwestycyjnych powoduje zmiany w obiegu wody m.in. poprzez ograniczenie oraz likwidację zadrzewień, niwelację terenu i jego uszczelnienie oraz wyposażenie w kanalizację deszczową. Powoduje

to zmniejszenie retencji terenowej i infiltracji, a w konsekwencji szybką transformację opadu i spływ powierzchniowy.

Wszelkiej działalności inwestycyjnej, towarzyszyć będzie przekształcenie powierzchni ziemi obejmujące:

- przekształcenia przypowierzchniowych struktur geologicznych w związku z robotami ziemnymi (niwelacja terenu, wykopy pod fundamenty, uzbrojenie terenu),
- likwidację pokrywy glebowej i przekształcenie fizykochemicznych właściwości gleb na terenie placu budowy,
- zmiany w lokalnym obiegu wody przez drenaż płytkich wód gruntowych, zmniejszenie powierzchni infiltracji i wzrost parowania (np. poprzez zaizolowanie powierzchniowe terenu – utwardzenie powierzchni, zabudowanie terenu).

Źródło zanieczyszczeń środowiska gruntowo – wodnego stanowią:

- wytwarzane ścieki komunalne i przemysłowe - w przypadku stosowania nieuszczelnionych zbiorników wybieralnych;
- wody opadowe i roztopowe z terenów parkingów, placów manewrowych i dróg, potencjalnie zagrożone zanieczyszczeniem związkami ropopochodnymi;
- składowanie odpadów komunalnych i przemysłowych w miejscach nieodpowiednio do tego przystosowanych.

Wpływ ustaleń projektu zmiany planu na środowisko gruntowo-wodne zależą będzie m.in. od rodzaju, charakteru i wielkości realizowanych inwestycji, miejsca lokalizacji inwestycji oraz wrażliwości terenu na zanieczyszczenie. Obszar opracowania przedstawia zróżnicowaną wrażliwość terenu na zanieczyszczenie wód. Stwierdza się, że największe potencjalne zagrożenie zanieczyszczenia wód w obszarze opracowania może być związane z realizacją inwestycji lokalizowanych w bliskim sąsiedztwie cieków wodnych.

Zagrożenie dla środowiska gruntowo – wodnego mogłoby stwarzać składowanie odpadów niebezpiecznych jak i komunalnych w miejscach do tego nieprzystosowanych. Istotnym działaniem wpływającym na ochronę stanu czystości wód i gruntu jest monitorowanie prawidłowego gromadzenia odpadów i odbioru przez odpowiednie służby.

W celu minimalizacji zagrożeń, projekt zmiany planu wprowadza ustalenia minimalizujące ujemny wpływ nowych inwestycji na środowisko, w zakresie konieczności stosowania prawidłowych rozwiązań dotyczących odprowadzania ścieków, wykluczania możliwości wprowadzania do wód powierzchniowych i gleby nieoczyszczonych ścieków, prawidłowego zagospodarowania odpadów, ustalania wskaźników intensywności zabudowy oraz zachowania określonej powierzchni biologicznie czynnej.

Skutki realizacji ustaleń analizowanego projektu zmiany planu dla środowiska, przy stosowaniu prawidłowych zasad dotyczących jego ochrony (w tym w szczególności gospodarki ściekami i odpadami), nie powinny spowodować zanieczyszczenia gruntu oraz wód powierzchniowych i podziemnych. Będą się ograniczać do trwałej degradacji powierzchni biologicznie czynnej w terenach inwestycyjnych (pod budynkami oraz powierzchniami utwardzonymi).

Oddziaływanie na środowisko:

- *Oddziaływanie bezpośrednie, krótkoterminowe* – na etapie procesów budowlanych (czasowe zmiany rzeźby terenu).
- *Oddziaływanie bezpośrednie, stałe* – ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej.
- *Oddziaływanie pośrednie, stałe* – utwardzenie powierzchni ziemi zaburzy naturalny odpływ wód opadowych i wpłynie negatywnie na równowagę warunków gruntowo – wodnych na obszarach sąsiednich.
- Potencjalne stałe zagrożenie w postaci:
 - możliwości zanieczyszczenia gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych ściekami komunalnymi, substancjami ropopochodnymi i ewentualnie chemicznymi,
 - w terenach związanych z prowadzeniem hodowli zwierzęcej, w przypadku niewłaściwego gromadzenia odchodów zwierzęcych, istnieje zagrożenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych;
- *Oddziaływanie skumulowane stałe* – związane z występowaniem wielu źródeł uciążliwości, powodujące zwielokrotnienie zagrożeń oraz nakładanie się negatywnych zjawisk.

3) RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, ROŚLINY, ZWIERZĘTA, KRAJOBRAZ, ZASOBY NATURALNE

Rozwój nowych terenów inwestycyjnych, kosztem otwartych terenów rolniczych, wpływa na ograniczenie naturalnych obszarów nieprzekształconych lub o niewielkim stopniu przekształceń pochodzenia antropogenicznego. Jest to naturalne zjawisko występujące w obszarach zurbanizowanych. W celu zachowania równowagi biologicznej oraz właściwych proporcji zabudowy w stosunku do powierzchni biologicznie czynnej w skali lokalnej, niezbędne jest ustalanie, na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, właściwych wskaźników intensywności zabudowy oraz konieczności zachowania określonych wskaźników powierzchni biologicznie czynnej.

Degradacja środowiska związana będzie bezpośrednio z procesem inwestycyjnym w terenach przeznaczonych pod zabudowę i dotyczyć będzie głównie zniszczenia powierzchni warstwy glebowej oraz związanego z nią środowiska życia biologicznego jak również likwidacji niewielkich rozproszonych kompleksów leśnych stanowiących siedlisko drobnych zwierząt (głównie ptaki). Proces inwestycyjny będzie jednak postępował sukcesywnie, co w znacznym stopniu ograniczy negatywny wpływ na środowisko. Celem zachowania równowagi biologicznej oraz właściwych proporcji zabudowy w stosunku do powierzchni biologicznie czynnej w skali lokalnej, projekt planu ustala wskaźniki intensywności zabudowy oraz konieczność zachowania określonej powierzchni biologicznie czynnej.

Rozwój terenów zurbanizowanych nie wprowadza nowych elementów w krajobrazie antropogenicznym gminy. Nieodwracalnie przekształcany jest krajobraz naturalny, jednakże nie jest to zjawisko negatywne, bowiem zachowane są elementy krajobrazu nieprzekształconego lub o ograniczonym stopniu przekształceń.

Oddziaływanie na środowisko:

- *Oddziaływanie bezpośrednie stałe* – ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej oraz otwartych terenów niezurbanizowanych.
- *Oddziaływanie pośrednie, długoterminowe, stałe* – ograniczenie naturalnego świata roślinnego i zwierzęcego, zwiększenie presji i negatywnego oddziaływania na środowisko; utwardzenie powierzchni ziemi na dużym obszarze zaburzy naturalny odpływ wód opadowych i wpłynie negatywnie na równowagę warunków gruntowo – wodnych a pośrednio trwale zmieni naturalne warunki siedliskowe na sąsiednich terenach.
- *Oddziaływanie skumulowane, stałe* – kumulacja różnego typu negatywnego oddziaływania prowadzi do powstania uciążliwości charakterystycznych dla funkcjonowania terenów zurbanizowanych, których negatywne oddziaływanie ograniczane jest naturalną odpornością środowiska na degradację, związaną z istniejącymi dużymi obszarami o niewielkim stopniu przekształceń. Oddziaływanie dotyczy terenów zurbanizowanych i bezpośrednio z nimi sąsiadujących.

4) KLIMAT

W projekcie planu nie przewiduje się inwestycji, których funkcjonowanie oddziaływałoby w sposób odczuwalny na klimat lokalny.

5) ZABYTKI

Zapisy projektu planu w zakresie ochrony konserwatorskiej należy uznać jako *oddziaływanie pozytywne*. Zakłada się ochronę wartości kulturowych występujących na obszarze planu. Przewiduje się ochronę zapisami planu miejscowego najcenniejszych obiektów zabytkowych (obiekt wpisane do ewidencji zabytków).

6) ZDROWIE LUDZI

Rozwój obszarów zurbanizowanych uwzględnia zasady zrównoważonego rozwoju wyrażające się między innymi prawidłową lokalizacją określonych form zabudowy, minimalizujące powstanie potencjalnego negatywnego oddziaływania na zdrowie mieszkańców.

W rejonie opracowania nie występują źródła zagrożeń mające bezpośredni wpływ na istniejące dobra materialne. Projektowane zagospodarowanie terenów oraz przyjęte rozwiązania planistyczne nie wpłyną w sposób negatywny na dobra materialne występujące zarówno w granicach obszarów inwestycyjnych, jak i w ich otoczeniu. Nie stwierdza się również szczególnie negatywnego wpływu ustaleń projektu planu na zdrowie i życie ludzi.

2. Tereny zabudowy produkcyjne (P)

Oddziaływanie na środowisko: negatywne

1) POWIETRZE - wprowadzenie gazów, pyłów, zapachów oraz emisja hałasu

Źródło emisji zanieczyszczeń będą stanowić systemy grzewcze budynków, obsługujący transport oraz ewentualnie procesy technologiczne. Prognozowane oddziaływanie jest trudne do przewidzenia i uzależnione od rodzaju prowadzonej działalności, rodzaju zastosowania technologii w procesach produkcyjnych oraz systemów grzewczych budynków. W przypadku obiektów hodowlanych może powstać emisja zapachów.

Oddziaływanie na środowisko może być znaczące.

Oddziaływanie bezpośrednio krótkoterminowe – na etapie procesów budowlanych (emisja zanieczyszczeń oraz hałasu pochodząca z maszyn i urządzeń budowlanych oraz transportu).

Oddziaływanie bezpośrednio długoterminowe – emisja gazów i pyłów z kotłowni o stosunkowo ograniczonym zasięgu, uzależnione od stosowanych technologii grzewczych, odczuwalne głównie w okresie jesieni, ziemi i wczesnej wiosny; emisja zanieczyszczeń związana z procesami technologicznymi.

Oddziaływanie długoterminowe chwilowe – emisja hałasu wynikająca z obsługi transportowej terenów działalności gospodarczej oraz pochodząca z procesów technologicznych towarzyszących prowadzonej działalności, głównie w trakcie dnia.

Oddziaływanie skumulowane stałe – związanie z występowaniem wielu źródeł uciążliwości, powodujące zwielokrotnienie zagrożeń oraz nakładanie się negatywnych zjawisk towarzyszących funkcjonowaniu terenów działalności gospodarczej.

2) POWIERZCHNIA ZIEMI, WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE - wykorzystanie zasobów środowiska, zanieczyszczenie gleby i gruntu, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków

W terenach inwestycyjnych, zostaną w znacznym stopniu zdegradowane naturalne walory przyrodnicze terenu - gleba, część powierzchni biologicznie czynnej, w miejscach posadowienia budynków oraz terenach o utwardzonej nawierzchni. Utwardzenie powierzchni ziemi na dużym obszarze zaburzy naturalny odpływ wód opadowych i wpłynie negatywnie na równowagę warunków gruntowo – wodnych. Nowe inwestycje stanowią źródło zagrożeń i nieuniknionych uciążliwości dla środowiska, zwiększenia ogólnej ilości ścieków komunalnych i przemysłowych wymagających oczyszczenia oraz odpadów wymagających składowania i unieszkodliwienia (w tym potencjalnie ścieków i odpadów niebezpiecznych). Jest to naturalne zjawisko towarzyszące funkcjonowaniu terenów aktywności gospodarczej. Niezbędne są odpowiednie regulacje wprowadzane na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, rozwiązujące problematykę gospodarki ściekami i odpadami, wykluczające możliwość skażenia środowiska naturalnego, w tym w szczególności wód podziemnych i powierzchniowych. W celu minimalizacji zagrożeń, niezbędne jest stosowanie zapisów eliminujących ujemny wpływ inwestycji na środowisko w zakresie konieczności prawidłowych rozwiązań w zakresie problematyki utylizacji ścieków, wykluczanie możliwości wprowadzania do wód powierzchniowych i gleby nieoczyszczonych ścieków, prawidłowej segregacji i wywozu odpadów, ustalanie wskaźników intensywności zabudowy oraz zachowania określonej powierzchni biologicznie czynnej.

Oddziaływanie bezpośrednio krótkoterminowe – na etapie procesów budowlanych (czasowe zmiany rzeźby terenu).

Oddziaływanie bezpośrednio stałe – ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej.

Oddziaływanie pośrednie – utwardzenie powierzchni ziemi na dużym obszarze zaburzy naturalny odpływ wód opadowych i wpłynie negatywnie na równowagę warunków gruntowo – wodnych.

Stałe zagrożenie oddziaływania bezpośredniego – w terenach związanych z prowadzeniem hodowli zwierzęcej, w przypadku niewłaściwego gromadzenia odchodów zwierzęcych istnieje zagrożenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych; w terenach aktywności gospodarczej istnieje zagrożenie zanieczyszczenia gruntu oraz wód powierzchniowych i podziemnych nieczyszczonymi ciekami oraz substancjami ropopochodnymi i chemicznymi.

3) RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, ROŚLINY, ZWIERZĘTA, KRAJOBRAZ, ZASOBY NATURALNE

Rozwój nowych terenów inwestycyjnych, kosztem otwartych terenów rolniczych, wpływa na ograniczenie naturalnych obszarów nieprzekształconych lub o niewielkim stopniu przekształceń pochodzenia antropogenicznego. Jest to naturalne zjawisko występujące w obszarach zurbanizowanych. Rozwój terenów zurbanizowanych, nieodwracalnie przekształcają krajobraz naturalny.

Oddziaływanie bezpośrednie – ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej oraz otwartych terenów niezurbanizowanych.

Oddziaływanie pośrednie, długoterminowe, stałe – ograniczenie naturalnego świata roślinnego i zwierzęcego, zwiększenie presji i negatywnego oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo; utwardzenie powierzchni ziemi na dużym obszarze zaburzy naturalny odpływ wód opadowych i wpłynie negatywnie na równowagę warunków gruntowo – wodnych a pośrednio trwale zmieni naturalne warunki siedliskowe na sąsiednich terenach.

4) KLIMAT

W projekcie zmiany planu nie przewiduje się inwestycji, których funkcjonowanie oddziaływałoby w sposób odczuwalny na klimat lokalny.

5) ZABYTKI

Brak oddziaływania, ze względu na brak występowania zabytków.

6) LUDZIE

Oddziaływanie negatywne stałe – *potencjalna emisja zapachów towarzyszących hodowli zwierząt;*

Oddziaływanie negatywne chwilowe – *emisja hałasu pochodząca z transportu oraz pracy maszyn.*

W omawianym projekcie zmiany planu nie wprowadza się nowych terenów produkcyjnych sąsiadujących z terenami mieszkaniowymi. Teren 1P sąsiadujący z terenem 1MN obrazuje zarówno stan faktyczny istniejących obiektów (ośrodek

produkcji rolnej wraz zabudowaniami mieszkalnymi właściciela) jak i stan prawny (sytuacja wynikająca z obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego).

W rejonie opracowania nie występują źródła zagrożeń mające bezpośredni wpływ na istniejące dobra materialne. Projektowane zagospodarowanie terenów oraz przyjęte rozwiązania planistyczne nie wpłyną w sposób negatywny na dobra materialne występujące zarówno w granicach obszarów inwestycyjnych, jak i w ich otoczeniu. Nie stwierdza się również szczególnie negatywnego wpływu ustaleń projektu planu na zdrowie i życie ludzi.

3. Tereny komunikacji (KDS, KDL, KDW, KDPj)

1) ZASOBY NATURALNE, RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, ZABYTKI, DOBRA MATERIALNE – brak oddziaływania.

2) POWIERZCHNIA ZIEMI – degradacja powierzchni ziemi w miejscu lokalizacji dróg (*oddziaływanie negatywne, bezpośrednie, stałe*).

3) POWIETRZE – emisja hałasu generowana przez ruch pojazdów, emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych (*oddziaływanie negatywne, bezpośrednie, długoterminowe*).

4) KLIMAT – emisja zanieczyszczeń pośrednio wpływa negatywnie na klimat, jednakże jej znikoma skala nie stanowi źródła zagrożeń.

5) ROŚLINY I ZWIERZĘTA – emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych powodująca skażenie środowiska, w rezultacie degenerację świata roślinnego (*oddziaływanie negatywne bezpośrednie – w miejscu lokalizacji drogi oraz pośrednie – na tereny sąsiednie*). Drogi stanowią elementy krajobrazu tworzące barierę dla migracji zwierząt. Skala oddziaływania uzależniona od rangi drogi i związanego z nią natężenia ruchu pojazdów. W rejonie terenu drogi ekspresowej, (na pograniczu terenu 1KDS i 3ZL), wskazano występowanie stanowiska Kukułki szerokolistnej (*Dactylorhiza majalis*) jako gatunku roślin objętych ochroną całkowitą. Realizacja drogi ekspresowej może stanowić zagrożenie dla ww. stanowiska. Ponadto likwidacja pasa obszaru leśnego spowoduje zanik jednego z elementów krajobrazu naturalnego oraz nieodwracalną degradację miejsc siedliskowych drobnych zwierząt charakterystycznych dla pól otwartych i zadrzewień śródpolnych.

Emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych powodująca skażenie środowiska, w rezultacie degenerację świata zwierzęcego (*oddziaływanie negatywne bezpośrednie, stałe – w miejscu lokalizacji drogi oraz pośrednie – na tereny sąsiednie*).

7) WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE – zagrożenie skażenia substancjami ropopochodnymi, zabużenie naturalnych warunków gruntowo - wodnych (*stałe zagrożenie oddziaływania negatywnego pośredniego*).

8) KRAJOBRAZ – antropogeniczny element krajobrazu (*oddziaływanie negatywne*).

9) LUDZIE – emisja hałasu (*oddziaływanie negatywne pośrednie, chwilowe*). Przy zachowaniu określonych odległości od dróg na etapie lokalizacji nowej zabudowy, emisja nie będzie miała znaczenia dla zdrowia i komfortu życia mieszkańców.

V. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU

Skala i charakter rozwiązań jest typowy dla funkcjonowania obszarów wiejskich. Wpływ na środowisko terenów zabudowy mieszkalnej jest stosunkowo nieznaczny i typowy dla tego typu inwestycji. Skala oddziaływania i wpływ przyszłych inwestycji na środowisko w zakresie terenów usługowych, będzie uzależniony od charakteru lokalizowanych działalności. Nie przewiduje się oddziaływania znaczącego.

Zadaniem Gminy, które w znacznym winno zapewniać zrównoważony rozwój, jest niewątpliwie właściwe kształtowanie terenów przyszłej zabudowy, uwzględniające konieczność zachowania właściwych proporcji pomiędzy terenami zabudowanymi a terenami naturalnymi, zachowania odpowiednich wskaźników powierzchni biologicznie czynnej, obowiązku wprowadzania terenów zielonych, sportowo - rekreacyjnych oraz rezerwowaniu terenów dla potrzeb rozwoju usług podstawowych.

Skutki realizacji postanowień planu będą podlegały bieżącemu monitoringowi odpowiednich służb ochrony środowiska, przyrody, organów administracji oraz organizacji ekologicznych. Bardzo ważna jest również postawa mieszkańców, którzy powinni reagować natychmiastową interwencją w przypadku stwierdzenia wystąpienia uciążliwości. Gmina winna monitorować gromadzenie i wywóz ścieków z terenów nieskanalizowanych, oraz gromadzenie i odbiór odpadów, poprzez kontrolę podpisanych umów z licencjonowanymi firmami, co w pewnym stopniu przyczyni się do zakładanej ochrony czystości wód podziemnych i powierzchniowych oraz ziemi.

Po realizacji drogi ekspresowej, proponuje się przeprowadzenie pomiarów emisji hałasu mających na celu określenie negatywnego oddziaływania na sąsiednie tereny zabudowane oraz podjęcie ewentualnych działań zmierzających do

minimalizacji negatywnego oddziaływania, np. w postaci wprowadzenia zieleni izolacyjnej lub nasypów ziemnych stanowiących barierę akustyczną od drogi. Niezależnie od powyższego, projekt budowlany drogi uwzględnia tereny zabudowane i przeznaczone pod zabudowę w obowiązujących planach zagospodarowania (co dotyczy również sytuacji wsi Głuchowice) i - w miejscach koniecznych - projektowane są rozwiązania technologiczne zmierzające do ochrony przed hałasem terenów sąsiednich. Proponuje się ponadto przeprowadzenie analizy stanu obszarów leśnych w strefie sąsiadującej z drogą ekspresową, z częstotliwością raz na dwa lata.

Po realizacji planowanych innych inwestycji, proponuje się monitorowanie skali presji na środowisko na podstawie rejestru i analizy decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz wykorzystywanie wyników państwowego monitoringu WIOŚ w zakresie stanu jakości poszczególnych elementów środowiska oraz występujących tendencji i dynamiki zmian. Częstotliwość badań poszczególnych komponentów środowiska uzależniona będzie od rodzajów działalności oraz od decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach ich zgody na realizację przedsięwzięcia. Analizę danych o środowisku zebranych przez WIOŚ przedstawiane są corocznie.

VI.ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OBSZARU NATURA 2000

Prognozę oddziaływania na środowisko do omawianego projektu zmiany planu sporządzono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan informacji o środowisku przyrodniczym oraz przewidywanych kierunkach zainwestowania i zagospodarowania terenów. Ocena ewentualnej degradacji środowiska i zagrożeń zanieczyszczeniem, oparta została na danych dotyczących inwestycji o podobnym charakterze, lokalizowanych na obszarach o zbliżonych uwarunkowaniach przyrodniczych.

Podstawowym wyznacznikiem przy wprowadzaniu nowych elementów zagospodarowania do środowiska, winno być zachowanie właściwych proporcji między terenami zurbanizowanymi a otwartymi, jak również zachowanie ciągłości terenów otwartych oraz przyjęcie i zrealizowanie takich rozwiązań funkcjonalnych i przestrzennych, które umożliwiają zachowanie wartości środowiska lub zminimalizowanie niekorzystnych zmian. Ze względu na dużą presję inwestycyjną,

w procesie zagospodarowania przestrzennego zajmowane są nowe tereny otwarte i przeznaczone na cele budowlane.

Analizując możliwość wprowadzenia rozwiązań alternatywnych skupiono się na poszczególnych komponentach środowiska, uwzględniono słabe punkty oraz metody minimalizacji niekorzystnych skutków realizacji założeń projektowanego dokumentu dla środowiska. W północnej części obszaru badań istnieje kompleks leśny częściowo stanowiący cenne siedlisko grądu środkowoeuropejskiego. Ponadto na obszarze objętym planem występują cenne przyrodniczo siedliska lasu łęgowego i nadrzecznych zarośli wierzbowych. Ustalenia projektu zmiany planu uwzględniają przebieg planowanej drogi ekspresowej S-3, która przebiega poprzez tereny leśne w tym obszar siedliska grądu środkowoeuropejskiego, które w miejscu lokalizacji drogi zostanie bezpowrotnie zdegradowane. Należy jednak zauważyć, iż przebieg drogi został ustalony w dokumentach związanych z lokalizacją drogi ekspresowej, a projekt zmiany planu musi uwzględnić jej przebieg jako ponadlokalną inwestycję celu publicznego i nie istnieje możliwość wyznaczenia alternatywnego przebiegu trasy na etapie sporządzania planu zagospodarowania przestrzennego. Gmina nie posiada kompetencji w zakresie zmiany przebiegu drogi ani wprowadzenia wariantów alternatywnych. Droga ekspresowa spowoduje powstanie istotnej bariery dla migracji zwierząt oddziałując negatywnie na kompleks leśny wchodzący w skład korytarza ekologicznego "Odra Środkowa - 2". Rozwiązania technologiczne drogi ekspresowej winny uwzględniać realizację przepustów i przejść dla zwierząt, jednakże plan zagospodarowania przestrzennego nie może wprowadzić takiego obowiązku dla drogi ekspresowej realizowanej na mocy przepisów odrębnych.

Po rozważeniu możliwości wprowadzenia rozwiązań alternatywnych dla projektowanych terenów uznano, iż zaproponowane w projekcie planu założenia są optymalne z punktu widzenia prawidłowości rozwiązań planistycznych, przy czym należy zauważyć, iż zasięg terenów projektowanej zabudowy wyznaczony został na etapie sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jak i obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego obowiązującego na przedmiotowym obszarze. W ramach przedmiotowego projektu zmiany planu stwierdza się brak możliwości wprowadzenia alternatywnych rozwiązań dla przebiegu drogi ekspresowej, która jest już w trakcie realizacji, jak i - z uwagi na ograniczony obszar opracowania oraz zapis studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego - brak jest możliwości wprowadzenia rozwiązań w zakresie kompensacji przyrodniczej np. poprzez wskazanie nowych terenów do zalesienia.

W rejonie terenu drogi ekspresowej, (na pograniczu terenu 1KDS i 3ZL), wskazano występowanie stanowiska Kukułki szerokolistnej (*Dactylorhiza majalis*) jako gatunku roślin objętych ochroną całkowitą. Realizacja drogi ekspresowej może stanowić zagrożenie dla ww. stanowiska. Na etapie realizacji inwestycji, w przypadku stwierdzenia kolizji projektowanego terenu drogi ze stanowiskiem rośliny chronionej, w celu ochrony i zabezpieczenia stanowiska lub w przypadku jego degradacji, należy stosować przepisy odrębne w zakresie ochrony przyrody.

Zgodnie z opinią Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (postanowienie znak WSI.410.238.2014.AW z dnia 6 czerwca 2014 r.), wskazuje się na potrzebę ustalenia zakazu zabudowy w odległości min. 25,0m od granicy lasu, dla nowego zainwestowania, zmierzającego do zachowania strefy ekotonowej wytwarzającej się często na granicy lasu i terenów otwartych, cennej pod względem przyrodniczym.

VII. STRESZCZENIE

Projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie wsi Głuchowice (MPZP GŁUCHOWICE) dotyczy obszaru, na którym funkcjonuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębach wsi Dobrzejów, Głuchowice, Kochlice i Rzeszotary, wprowadzony uchwałą nr XXX/153/2008 Rady Gminy w Miłkovicach z dnia 26 września 2008r. W stosunku do planu obecnie funkcjonującego, projekt dotyczy niewielkich korekt w zakresie: poszerzenia terenów budowlanych (o powierzchnię ok. 3500m²), lokalizacji boiska sportowego, dopuszczenia lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zmiany kategorii części dróg publicznych na drogi wewnętrzne. Ponadto projekt zmiany planu uwzględnia przebieg projektowanej drogi ekspresowej S-3.

Brak realizacji założeń projektu planu, nie zmieni charakteru uciążliwości płynących z istniejącego i planowanego w obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego sposobu zagospodarowania, ponieważ utrzymują obecnie zapisane w planie funkcje terenów. Pewną uciążliwość może stanowić zniesienie zakazu lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków, co mogłoby być odczuwalne w przypadku ich stosowania na większym obszarze. Jednakże projekt zmiany planu zakłada docelowe odprowadzenie ścieków bytowych do systemu kanalizacji sanitarnej, a inne rozwiązania są rozwiązaniami tymczasowymi (do czasu rozbudowy sieci kanalizacyjnej). W omawianym projekcie zmiany planu nie wprowadza się nowych terenów produkcyjnych sąsiadujących z terenami mieszkaniowymi. Teren 1P sąsiadujący z terenem 1MN obrazuje zarówno stan

faktyczny istniejących obiektów (ośrodek produkcji rolnej wraz zabudowaniami mieszkalnymi właściciela) jak i stan prawny (sytuacja wynikająca z obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego).

Przedmiotowy teren nie wchodzi w skład obszarów cennych pod względem przyrodniczym. Nie jest położony w obrębie ani w sąsiedztwie terenów objętych ochroną lub projektowanych do objęcia ochroną prawną. Nie stwierdza się problemów ochrony środowiska, w odniesieniu do obszarów i obiektów szczególnie cennych przyrodniczo, w tym chronionych na podstawie *ustawy o ochronie przyrody*, w tym w szczególności obszarów Natura 2000. W północnej części obszaru badań istnieje kompleks leśny częściowo stanowiący cenne siedlisko ągru środkowoeuropejskiego. Ponadto na obszarze objętym planem występują cenne przyrodniczo siedliska lasu łągowego i nadrzecznych zarośli wierzbowych. Ustalenia projektu zmiany planu uwzględniają projektowany przebieg drogi ekspresowej S-3, która przebiega poprzez tereny leśne w tym obszar siedliska ągru środkowoeuropejskiego, które w miejscu lokalizacji drogi zostanie bezpowrotnie zdegradowane. Należy jednak zauważyć, iż przebieg drogi został ustalony w dokumentach związanych z lokalizacją drogi ekspresowej, a projekt zmiany planu musi uwzględnić jej przebieg jako ponadlokalną inwestycję celu publicznego i nie istnieje możliwość wyznaczenia alternatywnego przebiegu trasy na etapie sporządzania planu zagospodarowania przestrzennego. Gmina nie posiada kompetencji w zakresie zmiany przebiegu drogi ani wprowadzenia wariantów alternatywnych.

W rejonie terenu drogi ekspresowej, (na pograniczu terenu 1KDS i 3ZL), wskazano występowanie stanowiska Kukułki szerokolistnej (*Dactylorhiza majalis*) jako gatunku roślin objętych ochroną całkowitą. Realizacja drogi ekspresowej może stanowić zagrożenie dla ww. stanowiska. Na etapie realizacji inwestycji, w przypadku stwierdzenia kolizji projektowanego terenu drogi ze stanowiskiem rośliny chronionej, w celu ochrony i zabezpieczenia stanowiska lub w przypadku jego degradacji, należy stosować przepisy odrębne w zakresie ochrony przyrody.

Analizowany teren nie jest położony w obszarze przygranicznym, a realizacja zainwestowania nie powoduje żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji ma charakter lokalny, a ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało niewielki zasięg.

Po rozważeniu możliwości wprowadzenia rozwiązań alternatywnych dla projektowanych terenów uznano, iż zaproponowane w projekcie planu założenia są optymalne z punktu widzenia prawidłowości rozwiązań planistycznych, przy czym należy zauważyć, iż zasięg terenów projektowanej zabudowy wyznaczony został na

etapie sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jak i obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego obowiązującego na przedmiotowym obszarze. Zgodnie z opinią Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (postanowienie znak WSI.410.238.2014.AW z dnia 6 czerwca 2014 r.), wskazuje się na potrzebę ustalenia zakazu zabudowy w odległości min. 25,0m od granicy lasu, dla nowego zainwestowania, zmierzającego do zachowania strefy ekotonowej wytwarzającej się często na granicy lasu i terenów otwartych, cennej pod względem przyrodniczym.

Po realizacji drogi ekspresowej, proponuje się przeprowadzenie pomiarów emisji hałasu mających na celu określenie negatywnego oddziaływania na sąsiednie tereny zabudowane oraz podjęcie ewentualnych działań zmierzających do minimalizacji negatywnego oddziaływania, np. w postaci wprowadzenia zieleni izolacyjnej lub nasypów ziemnych stanowiących barierę akustyczną od drogi. Niezależnie od powyższego, projekt budowlany drogi uwzględnia tereny zabudowane i przeznaczone pod zabudowę w obowiązujących planach zagospodarowania (co dotyczy również sytuacji wsi Głuchowice) i - w miejscach koniecznych - projektowane są rozwiązania technologiczne zmierzające do ochrony przed hałasem terenów sąsiednich. Proponuje się ponadto przeprowadzanie analizy stanu obszarów leśnych w strefie sąsiadującej z drogą ekspresową, z częstotliwością raz na dwa lata.